

Ben Apeldoorn is melkveehouder en melkt samen met zijn vrouw Petra in Woudenberg 125 koeien.

Betrouwbaarheid wordt overschat

Fokkerij heeft veehouders veel goeds gebracht: minder moeilijke geboortes, minder mastitis en natuurlijk een hogere melkproductie. Ook het exterieur is in enkele koeiengeneraties met sprongen vooruitgegaan. Als ik morgen de koeien die 30 jaar geleden bij ons in de stal liepen in de robot zou krijgen, zou ik me een hoedje schrikken. Toch ben ik ook regelmatig teleurgesteld in fokkerij, vooral omdat we gemiddeld misschien wel vooruitgaan, maar er ook altijd weer dieren tegenvallen waar ik juist zo veel van had verwacht. Als oplossing wordt dan wel gedacht aan het inzetten van betrouwbare fokstieren, om zo voorspelbare resultaten te krijgen. Volgens mij is dat geen oplossing. Betrouwbaarheid is waarschijnlijk het meest overschatte kenmerk van een stier. Paramount heeft met 57.000 dochters een betrouwbaarheid van 99%, zijn fokwaarde van 1000 kg melk gaat nooit meer veranderen. En toch is het resultaat van een paring met Paramount nog steeds onzeker. Elke spermaceel is namelijk anders. Feitelijk vererft Paramount geen 1000 kg melk, maar een puntenwolk waarvan dit het gemiddelde is. Welke punt uit de puntenwolk uiteindelijk in de paring terechtkomt, is afwachten. Pas als je maar genoeg dochters aan de melk krijgt, komt het gemiddelde er wel weer aardig uit. Kiezen voor meer of minder betrouwbare stieren is feitelijk kiezen voor meer of minder inzoomen op een puntenwolk. Bij een stijgende betrouwbaarheid is het midden beter te bepalen. Betrouwbaarheid maakt een stier echter nog niet goed. Mijn stierkeuze laat zich in de eerste plaats leiden door niveau. Dit betekent dat ik veel jonge stieren gebruik op basis van genomiefokwaarden. Daarnaast krijgen enkele stieren met flink wat dochters aan de melk kansen. Vaak zijn dit stieren die een paar jaar geleden de hoogste jonge stieren waren. Om teleurstellingen zo veel mogelijk te voorkomen en met een krimpemde jongveestapel toch verzekerd te zijn van voldoende goede vaarzen maak ik gebruik van HerdOptimizer. Prachtig gereedschap om te kijken welke punt uit de puntenwolk door de stier aan het kalf is meegegeven. De uitdaging is nu om dat mooie vaarskalf, van die beste koe waar ik zo veel van verwacht, tóch weg te doen, omdat de genomics tegenvallen. Kennis verstoort soms wel de droom.

‘Ik zou me een hoedje schrikken als ik koeien van 30 jaar terug morgen op stal zou krijgen’

